

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2014

Aika: Keskiviikko 16.4.2014 klo 9.00–11.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Jari Koskinen MMM (puheenjohtaja), Juha Ojala, MMM/LVO, Marja Kokkonen MMM/LVO, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Juha Hakkarainen MTK, Simo Jaakkola Koneyrittäjien Liitto, Riitta Hänninen Metla, Jorma Länsitalo Stora-Enso, Esa Retva UPM-Kymmene Oyj, Kai Merivuori Suomen Sahat, Marko Mäki-Hakola Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen, Jari Koskinen

Puheenjohtaja Jari Koskinen avasi kokouksen ja toivotti kaikki osallistujat tervetulleiksi. Puheenjohtaja kertoi avauksessaan muun muassa Kiinan metsäministerin vierailusta. Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Todettiin, että edellisen kokouksen muistioon tehdään pieniä muutoksia ja että muistio hyväksytään seuraavassa kokouksessa (liite 1).

2. Markkinakatsaus, puumarkkinoiden osapuolet

Marko Mäki-Hakola totesi puheenvuorossaan, että puukaupassa alkuvuosi on ollut hyvä ja jos markkinat jatkavat alkuvuoden tapaan, volyymit nousisivat ennätykseen. Hän kuitenkin totesi, että metsänomistajilla olisi valmius ja tahtoa nostaa volyymeja nykyisestäään, mutta puumarkkinoilla kysyntä ei vastaa kokonaistarjontaa. Hän totesi, että tämä huolestuttaa erityisesti metsänhoitoyhdistyksiä, koska yhdistyslain muutoksen johdosta toimihenkilöitä on koulutettu markkinoimaan ja edistämään metsänomistajien aktiivisuutta. Lisäksi hän totesi, että energiapuun heikohko markkinatilanne heijastuu myös kuitupuun markkinoihin.

Tomi Salo totesi, että puukaupan alkuvuosi on edellisiin vuosiin verrattaessa ollut hyvä ja että viikoittaiset volyymit ovat olleet vakaita (liite 2). Hän totesi, että ennustettavuus markkinoilla on parantunut. Hän totesi myös, että vaikka puukauppa on tarjonnan näkökulmasta kehittynyt suotuisasti ja vaikka metsälainsäädäntöön tehdyt muutokset ovat vaikuttaneet positiivisesti, mahdollisten suurien investointien aikaansaama lisätarve puun käytössä vaatisi merkittäviä rakenteellisia muutoksia puumarkkinoiden korkeamman tasapainon saavuttamiseksi. Hän totesi, että rakenteellisten muutoksia tulisi toteuttaa metsästrategialla ja tulevilla hallitusohjelmalla. Jorma Länsitalo totesi, että talven korjuuolosuhteet vaikuttivat siten, että puunkorjuu ohjautui harvennuksista enemmän päätehakkuisiin. Hän totesi, että Etelä-Suomessa kuusitukin tase on toimijoilla vahva, mutta korosti, että käyttö on hyvällä tasolla. Lisäksi hän totesi, että kuitupuun käytössä ollaan tekemässä nykyisellä kehityksellä kaikkien aikojen ennätystä.

Kai Merivuori totesi, että sahateollisuudessa alkuvuosi on ollut kohtalainen. Sahatavaran markkinoista hän muun muassa totesi, että Suomessa kysyntä laskee, mutta Isossa-Britanniassa ja Saksassa kysyntä on kasvussa. Merivuori totesi, että suomalaisen sahateollisuuden kilpailukyvyn etu suhteessa ruotsalaisiin toimijoihin on tasoittumassa. Hän lisäsi, että sahojen sivutuotteiden markkinoissa on suuria alueellisia eroja. Sivutuotteista on alueellisesti myös ylitarjontaa, eikä energiapolitiikka kannusta sivutuotteiden paikalliseen hyödyntämiseen.

Esa Retva totesi, että teollisuuden puun käyttö ei ole muuttunut ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja että UPM on ilmoittanut uusista puunkäyttöä lisäävistä investoinneista.

3. Metsätalouden tukijärjestelmän uudistaminen ja sen vaikutukset puumarkkinoille, Marja Kokkonen

Marja Kokkonen kävi läpi nopeasti metsätalouden tukijärjestelmän uudistamista miettineen työryhmän esitystä puumarkkinoiden näkökulmasta (liite 3). Hän totesi, että puukaupan näkökulmasta tukijärjestelmässä korostuu erityisesti metsätiet, suometsien hoito sekä juurikäävän torjunta. Lisäksi Kokkonen totesi, että taimikon varhaishoito ja nuoren metsän hoidon tukemisella luodaan perustaa hyväkuntoisien metsien kasvuille. Hän totesi, että tavoitteena on säilyttää tuettavien työläjien työmäärät nykyisellä tasolla.

Keskustelussa todettiin, että metsäalalla on yksimielisyys siitä, että komission mahdolliset vaatimukset muun muassa jälkirahoitteisten työläjien luopumisesta lisäävät kustannuksia ja että kansallisesti tulisi miettiä hallinnollisesti mahdollisimman kevyet menettelyt. Todettiin myös, että etenkin energiayrittäjille energiapuun korjuutuen poistaminen asettaa haasteita toimintaan. Jorma Länsitalo totesi, että metsätalouden tukijärjestelmän laajentamisesta yrityksille keskusteltiin pitkään ja että ideana laajentamisessa olisi luoda kannustimia myös ammatillisen metsätalouden harjoittamiselle. Hän totesi, että ammatillisen metsätalouden harjoittamisen edistämisestä puhutaan paljon, joten tämän tulisi näkyä myös metsäpoliittisissa toimenpiteissä. Tomi Salon muun muassa totesi, että metsäteollisuus näkee työryhmän esityksen positiivisena. Hän muun muassa totesi, että energiapuun käytön edistämisessä ei tule tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät kuiduttavan teollisuuden edellytyksiä.

Simo Jaakkola totesi, että työryhmän toimeksiantoon ja EU:n tiedossa oleviin raameihin nähden työryhmän esitys on onnistunut. Hän myös esitti, että juurikäävän torjuntaan käytettävissä oleva rahoitus riittäisi paremmin, jos tukea myönnettäisiin vain harvennuskohteille. Marko Mäki-Hakola totesi, että työryhmän esityksellä ei ole äkillisiä vaikutuksia puumarkkinoiden toimintaa, mutta esitys mahdollistaa tasapainoisten markkinoiden kehittymisen.

Keskustelussa Salo totesi, että vaatimus metsäsuunnitelmasta nousee useassa eri EU kokonaisuuden yhteydessä esille ja että Suomi yrittää tyypillisesti jarruttaa komissiossa valmisteilla olevia vaatimuksia. Hän totesi, että Suomen tulisi harkita, että miten kauan jarruttaminen on mahdollista ja että miten esimerkiksi metsään.fi-järjestelmään sijoitetuista euroista voitaisiin saada mahdollisimman suuri hyöty irti aiheeseen liittyen.

Keskustelu merkittiin saaduksi. Puheenjohtaja totesi, että työryhmä luovutti esityksensä tukijärjestelmän uudistamiseksi, joka on hyvä lähtökohta työn jatkamiseen. Hän totesi, että valmistelussa arvioidaan tuettavia työläjeja ja niiden tukitasoja.

4. Tilannekatsaus puukauppa- ja hinnoittelumallien kehittämistä edistävän alatyöryhmän työhön, Juha Ojala

Juha Ojala kertoi, että alatyöryhmä on pitänyt neljä kokousta ja että alatyöryhmän osapuolilla on yhteinen tahtotila kehittää uusia malleja puukauppaan. Hän korosti, että alatyöryhmässä valmistellaan vaihtoehtoisia malleja, joita toimijat voivat halutessaan ottaa käyttöön. Ojala kertoi, että alatyöryhmä keskittyy työssään rungonosahinnoittelun kehittämiseen ja mahdolliseen standardointiin, rungon katkonnan seurannan kehittämiseen sekä ostovalmiiden leimikoiden kaupankäynnin kehittämiseen. Rungonosahinnoittelusta Ojala totesi, että edellisessä kokouksessa käsiteltiin ehdotusta rungonosahinnoittelun standardiksi, jota muokataan vielä seuraavassa kokouksessa. Katkonnan seurannasta Ojala totesi, että aiheeseen tulee paneutua, jotta luottamus puukaupan osapuolien välillä paranisi. Myyntivalmiiden leimikoiden osalta hän totesi, että alatyöryhmässä pohditaan, voisiko aiheeseen luoda standardia yhtenäisen toimintamallin luomiseksi.

Todettiin, että alatyöryhmän työ jatkuu ja seuraavassa puumarkkinatyöryhmän kokouksessa esitetään tilannekatsaus työstä ja mahdollisia alatyöryhmän esityksiä.

5. Metsälain mukainen leimikkosuunnittelijan vastuu

Juha Ojala kertoi, että metsälain 7 §:n mukainen leimikkosuunnittelijan vastuu on aiheuttanut keskusteluja puukaupan osapuolten välillä. Hän totesi, että metsälain muutoksessa oli tarkoitus tarkentaa vastuita ja nyt osapuolten tulisi muodostaa yhteinen näkemys aiheesta. Matti Mäkelä esitteli leimikkosuunnittelijan vastuuta metsälain 7 §:n ja 18 §:n näkökulmasta (liite 4).

Keskustelussa todettiin, että laki on selkeä, mutta toimintamalleja tulee vielä selkeyttää. Juha Hakkarainen muun muassa korosti, että leimikkosuunnittelijan tulee tehdä tietoinen päätös vastuun ottamisesta. Lisäksi keskustelussa todettiin, että leimikkosuunnittelijan vastuulla on yhteys alatyöryhmässä valmistettavaan korjuuvalmiiden ja ostovalmiiden leimikkopakettien edistämiseen. Todettiin, että aihetta on tarpeen käsitellä alatyöryhmässä.

6. Tilannekatsaus sähköisen puukauppapaikan kehittämiseen, Tomi Salo, Juha Hakkarainen

Juha Hakkarainen kertoi puumarkkinat.fi-palvelun nykytilanteesta ja suunnitelmista sen jatkokehittämisestä (liite 5). Hän totesi, että nykyisestä palvelusta on kerätty palautetta ja että teollisuudelta ja yhdistyksiltä on saatu paljon erilaisia parannusehdotuksia. Todettiin, että prosessi palvelun jatkokehittämisestä on käynnissä ja että kesään mennessä on tiedossa nykyistä paremmin palvelun kehittämisen raamit.

7. Muut asiat

Tomi Salo kertoi kommentissaan, että Suomen metsäkeskus on toteuttamassa valtakunnallista kampanjaa, jossa pyritään tehostamaan metsävaratiedon hyödyntämistä. Hän totesi, että kampanja on saanut myös rahoitusta teollisuudelta ja että Metsäteollisuus ry, Suomen Sahat ja MTK voisivat yhdessä näkyvästi tukea kampanjaa ja sen avausta.

Kai Merivuori välitti ministeri Koskiselle sahateollisuuden kiitokset keväällä järjestetystä Kiinan vierailusta.

8. Seuraava kokous

Todettiin, että seuraavalle kokoukselle etsitään aika syyskuulta.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 11.00.